



Socialnämnden

Riktlinje för arbete med barn och unga

Beslutat datum:	2024-12-17
Gäller från datum:	2025-01-01
Beslutat av:	Socialnämnden
Ansvarig:	Social- och äldreförvaltningen
Diarienummer:	SN 2024-00217
Giltighetstid:	2025-2027



Styrdokument i Haninge kommun

Program – antas av kommunfullmäktige

Ett program anger den politiska viljeinriktningen inom ett särskilt prioriterat område och fastställer, på strategisk nivå, strategier för hur viljeinriktningen inom området ska förverkligas. Antalet program ska vara begränsat. Program ska ha en giltighetstid.

Policy – antas av kommunfullmäktige

En policy uttrycker politikens värdegrund och förhållningssätt. Policyer talar om vad kommunen vill uppnå inom ett specifikt område, men tar inte ställning till utförande eller metoder. Policyer ska ha en giltighetstid.

Strategi – antas av kommunstyrelsen eller nämnd

En strategi anger strategiska åtgärder för den politiska viljeinriktningen. Strategier kan ange vem som ansvarar för att åtgärder genomförs, när de ska vara genomförda samt vilka prioriteringar som ska göras. Strategier ska ha en giltighetstid.

Riktlinje – antas av kommunstyrelsen eller nämnd

En riktlinje anger ramar för handlingsutrymmet i en viss fråga och säkerställer korrekthet och kvalitet. Riktlinjer preciserar hur andra styrdokument eller lagstiftning ska uppnås. Riktlinjer behöver inte ha en giltighetstid.

Anvisning/rutin – antas av ansvarig direktör/chef

En anvisning eller rutin verkställer politisk vilja eller lagstiftning genom att konkret ange hur uppgifter ska göras. De besvarar ofta frågor om vad, när, var, hur och av vem. Kommundirektör fattar beslut om anvisningar och rutiner som riktar sig till hela koncernen. Anvisningar och rutiner behöver inte ha en giltighetstid.



Innehåll

Bakgrund och syfte	4
Riktlinje för arbete med barn och unga	4
Socialtjänstens arbete med barn och unga.....	4
Socialnämndens intentioner och särskilda insatser för målgruppen.....	5
Starkare fokus på ett förebyggande perspektiv och tidiga insatser.....	5
Tillgängligare socialtjänst.....	5
Invånare vill vara delaktiga och erbjudas individanpassade insatser	5
Insatser som ges ska vara kunskapsbaserade.....	6
Samarbete för ökad kvalitet för placerade barn och unga	6
Motverka kriminalitet och missbruk bland barn och unga.....	7
Säkerställa att nämndens verksamheter är kostnadseffektiva.....	7
Sekretess vid samverkan mellan socialtjänst och polis i det förebyggande arbetet.....	8
Uppföljning	8



Bakgrund och syfte

Syftet med riktlinjen är att ge vägledning samt säkerställa rättssäkerhet och likabehandling inom arbetet med barn och unga. Riktlinjen har sin utgångspunkt i socialnämndens nämndplan och inkluderar frågor om trygghet, förebyggande arbete och arbete mot kriminalitet bland unga. Målet är att arbetet bedrivs effektivt och med en god kvalitet samt med barnets bästa i fokus.

Socialnämnden ansvarar för arbetet med barn och unga som utförs inom verksamhetsområdet Individ- och familjeomsorg. Riktlinjen ska användas av handläggare och chefer i arbetet med barn och unga.

Riktlinje för arbete med barn och unga

Socialtjänstens arbete med barn och unga

Grunden för arbetet med frågor som rör barn och unga är den lagstiftning och de nationella riktlinjer, domar och beslut som styr socialnämndens verksamhet, tillsammans med Haninge kommuns vision och mål.

- Socialtjänstlagen (2001:453)
- Lag (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga
- Socialtjänstförordningen (2001:937)
- Lag (2024:78) om placering av barn i skyddat boende
- Lag (1964:167) med särskilda bestämmelser om unga lagöverträdare
- Lagen (2018:1197) om Förenta nationernas konvention om barnets rättigheter
- Offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)
- Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd
- Socialstyrelsens handböcker.



Socialnämndens intentioner och särskilda insatser för målgruppen

Starkare fokus på ett förebyggande perspektiv och tidiga insatser

En viktig del inom det förebyggande och tidiga arbetet är att socialtjänsten är synlig och lättillgänglig på arenor där barn, unga och deras föräldrar finns. Det ökar förutsättningen för att målgruppen får ett ökat förtroende för socialtjänsten och därmed vågar söka och ta emot stöd från socialtjänsten. Inriktningen för arbetet ska vara att tidigt uppmärksamma barn och unga i behov av stöd och att tidigt sätta in insatser. Genom detta antas risken för en mer komplex problematik och behovet av mer omfattande insatser kunna minska.

Socialtjänsten ska arbeta samverkande både inom organisationen och med andra aktörer samt bedriva ett förebyggande arbete på både individ- och gruppnivå.

Tillgängligare socialtjänst

Barn, unga och deras familjer ska enkelt kunna komma i kontakt med och tidigt få stöd från socialtjänsten. Individuellt råd och stöd samt stöd via gruppverksamhet för barn, unga och deras föräldrar ska erbjudas till dem som har sådant behov. Socialtjänsten ska finnas tillgänglig via fysiska och digitala arenor där invånare söker kontakt och information. Barn och unga ska kunna få stöd på den arena där de är, exempelvis på skolan och fritidsverksamheten.

Invånare vill vara delaktiga och erbjudas individanpassade insatser

All verksamhet ska bedrivas så den enskilde erbjuds största möjliga delaktighet. Detta gäller så väl vid handläggning som vid utförande av insatser. Barn och unga ska ges möjlighet att vara delaktiga i ärenden och beslut som rör dem själva. Barnet har rätt till ett eget samtal med socialtjänsten. Samtal och/eller observationer med barn ska därför genomföras i alla utredningar och uppföljningar. Det ska tydligt framgå orsak till att det eventuellt inte har genomförts.

Barn och unga ska också kontinuerligt få relevant information anpassad till ålder, mognad och individuella förutsättningar. Den som lämnar informationen ska så långt det är möjligt försäkra sig om att barnet har förstått informationen. För att säkerställa information om barnets hela situation ska socialtjänsten genomföra referenssamtal med exempelvis skolan, samt hembesök för att ytterligare möjliggöra barns delaktighet.

Barn, unga och föräldrars behov och önskemål ska tas tillvara vid planering av insatser. Insatser ska anpassas efter individens förutsättningar och möjligheter att ta till sig insatsen. Insatser som erbjuds ska vara av god kvalitet och vid uppföljning ska måluppfyllelse bedömas för att säkerställa att insatsen leder till önskat resultat.

Insatser som ges ska vara kunskapsbaserade

Socialtjänsten ska säkerställa att insatser som ges till barn, unga och deras familjer ska vara kunskapsbaserade och vila på evidens och beprövad erfarenhet. Utveckling av insatser och arbetssätt sker utifrån målgruppernas förändrade behov, ny kunskap och nya digitala möjligheter. Arbetssätt som används behöver kontinuerligt följas upp och utvecklas eller avvecklas om de inte möter kraven på evidens och beprövad kunskap. Systematisk uppföljning av insatser ska bidra till verksamhetsutveckling så att rätt insatser erbjuds och att kunskap byggs upp lokalt om insatsers resultat.

Samarbete för ökad kvalitet för placerade barn och unga

Socialtjänsten ska i första hand och i största möjliga utsträckning använda sig av förebyggande- och öppenvårdsinsatser innan barn och unga placeras utanför det egna hemmet. En placering utanför det egna hemmet ska ske så tillfälligt som möjligt och samverkan med nätverk och olika aktörer ska direkt starta upp för snabb återkomst hem. Gällande barn och unga med risk för kriminalitet ingår alltid samverkan med social insatsgrupp (SIG) redan inför placering, under placering samt vid avslut av placering. Vid alla ärenden ska en riskbedömning och en god planering genomföras för att säkerställa en trygg och säker hemflytt. Planeringen görs alltid tillsammans med barnet och barnets nätverk.

När barn och unga är i behov av en placering ska i första hand barnets egna nätverk inventeras, om förutsättningar inte finns så ska barnet placeras i familjehem. För de barn och unga som har behov av mer omfattande insatser ska möjlighet att placera i hem för vård eller boende (HVB) prövas innan placering inom statens institutionsstyrelse (SiS) sker. Barnets ursprungliga familj utgör ofta en väsentlig del av barnets liv. Kontakten mellan det placerade

barnet och nätverket ska följas under placeringstiden. Förälder ska erbjudas stöd i föräldrarollen och i deras kontakt med dem som vårdar barnet. Familjehem ska erbjudas kontinuerligt stöd och handledning med målsättning att upprätthålla en positiv kontakt mellan det placerade barnet och dess nätverk. Föräldrar vars barn omhändertagits och placerats ska erbjudas föräldraskapsstöd utifrån situationen att vara förälder på avstånd.

Motverka kriminalitet och missbruk bland barn och unga

Socialtjänsten ska arbeta proaktivt för att tidigt nå barn och unga som kan ha behov av stöd och insatser från socialtjänsten. Detta sker bland annat genom att socialtjänsten är synlig på arenor där barn, unga och deras föräldrar vistas samt genom samverkan med föreningar, andra förvaltningar och myndigheter som möter barn och unga. Vid bedömning av orosanmälningar ska riskfaktorer för att utveckla normbrytande beteende hos barnet eller den unga tillmätas stor betydelse. Utredning ska inledas och insatser som erbjuds ska vara kunskaps- och evidensbaserade. Barn och unga som utsatts för brott ska erbjudas stödsamtal. När det gäller yttranden ska ungdomstjänst vara normen i bedömning av åtgärd.

Säkerställa att nämndens verksamheter är kostnadseffektiva

Socialnämndens avsikt är att i största möjliga utsträckning använda förebyggande- och öppenvårdsinsatser i stället för heldygnsvård. Insatser som ger önskat resultat och som inte är kostnadskrävande ska användas. En del i det förebyggande arbetet är att öka socialtjänstens tillgänglighet och kvalitet. Socialtjänsten ska arbeta för att kommunens invånare enklare ska kunna nå socialtjänstens verksamheter för att mer effektivt få hjälp och adekvat stöd utan tidskrävande utredningar. Särskilt stöd till barn och unga ska sättas in i rätt tid med rätt insats för att förebygga allvarlig problematik och motverka behov av långvariga och kostnadskrävande insatser. Digitala arbetsätt ska användas för att öka effektiviteten och tillgängligheten.

Vid bedömning av vilken insats som kan komma i fråga måste en sammanvägning göras av olika omständigheter, såsom den önskade insatsens lämplighet, kostnader för den önskade insatsen i jämförelse med andra insatser samt den enskildes önskemål.

Sekretess vid samverkan mellan socialtjänst och polis i det förebyggande arbetet

Socialtjänsten, skolan och polisen behöver samverka med varandra för att förebygga och förhindra att barn och unga begår brott. Det betyder att de också kan behöva dela information med varandra. Lagen gör det möjligt för socialtjänsten att i vissa fall lämna uppgifter till polisen även om uppgifterna är skyddade av sekretess och samtycke saknas.

Socialtjänsten kan lämna uppgifter till polisen eller säkerhetspolisen om enskilda barn och unga under 21 år, även utan samtycke, om det är i ett brottsförebyggande syfte. Det kan också handla om uppgifter om andra personer med koppling till barnet eller den unge. Uppgifterna kan lämnas efter en begäran av polisen, men även när socialtjänsten själva anser att uppgifter kan lämnas.

Uppföljning

Riktlinjen gäller 2025–2027 men ska ses över årligen i samband med antagande av ny nämndplan samt vid förändringar i nationell styrning.

